

UCHWAŁA
PARLAMENTU MŁODYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2 czerwca 2021 r.

w sprawie wprowadzenia do polskiego systemu oświaty edukacji klimatyczno-ekologicznej
i edukacji obywatelskiej

My, Parlamentarzystki i Parlamentarzyści IV kadencji Parlamentu Młodych Rzeczypospolitej Polskiej, zaszczytzeni szansą reprezentowania młodych osób z polskim obywatelstwem, wierząc w misję kontynuacji inicjatywy przekazania głosu młodemu pokoleniu, pragnąc skłonić polską młodzież do odgrywania roli w debacie publicznej i zaangażować ją w działanie na rzecz poprawy otaczającej nas rzeczywistości, a jednocześnie chcąc rozważyć kwestie bezpośrednio dotyczące młodych ludzi oraz ich wpływ na całe społeczeństwo, postanawiamy, co następuje:

Zauważamy konieczność wprowadzenia edukacji klimatyczno-ekologicznej do polskiego systemu oświaty. Obecna sytuacja na świecie wymaga edukacji społeczeństwa w zakresie zmian klimatu, które znacząco wpłyną na sposób funkcjonowania całej cywilizacji. Kryzys klimatyczny jest największym zagrożeniem dla ludzkości, stąd młodzież musi wiedzieć co czeka ich w przyszłości i jak poradzić sobie z zaistniałym kryzysem. Zauważamy również potrzebę wprowadzenia do polskiego systemu oświaty adekwatnej i rzetelnej edukacji obywatelskiej. W rzeczywistości kryzysu klimatycznego, tylko świadome obywatelskie społeczeństwo będzie w stanie funkcjonować, więc istotnym jest wprowadzenie rzetelnej edukacji obywatelskiej do polskich szkół.

Art. 1

W celu zwiększenia świadomości na tematy zachodzących zmian klimatycznych, ochrony środowiska i ekologii rekomendujemy rozszerzenie podstawy programowej o edukację klimatyczno-ekologiczną na wszystkich poziomach nauczania między przedszkolem, a szkołą ponadpodstawową, podkreślając jej międzyprzedmiotowy i interdyscyplinarny charakter.

Art. 2

W ramach poprawnej realizacji art. 1. zalecamy wprowadzenie poniższych kwestii edukacyjnych w programach nauczania następujących przedmiotów:

- 1) Biologii - kładąc szczególny nacisk na wpływ skutków zmian klimatu na żyjące organizmy, zmiany w ich warunkach życia oraz ekosystemy i środowisko, a także na wpływ zmian klimatu na zdrowie psychiczne;
- 2) Chemii - kładąc szczególny nacisk na procesy chemiczne związane ze zmianami klimatu;
- 3) Fizyki - kładąc szczególny nacisk na procesy fizyczne związane ze zmianami klimatu;
- 4) Edukacji obywatelskiej - kładąc szczególny nacisk na społeczne aspekty zmian klimatu, takie jak sprawiedliwa transformacja, sprawiedliwość klimatyczna, zakładanie spółdzielni prosumenckich OZE, przedstawienie zależności między podatnością na skutki zmian klimatu, a statusem społeczno-ekonomicznym;
- 5) Historia - kładąc szczególny nacisk na wydarzenia i decyzje w przeszłości, które doprowadziły do nasilenia zmian klimatu;
- 6) Geografia - kładąc szczególny nacisk na migracje klimatyczne, wpływ wykorzystywania zasobów naturalnych na polską i światową gospodarkę oraz podsumowanie informacji zdobywanych równoległe na innych przedmiotach.

Art. 3

W przypadku przedmiotów, w których niemożliwe jest wprowadzenie tematu zmian klimatu do podstawy programowej, zalecamy wykorzystanie tych tematów przy projektowaniu zadań dla uczniów i form sprawdzania wiedzy m.in. zadania tekstowe na matematyce, oraz wypracowania na języku polskim i językach obcych, których treść dotyczyć może zmian klimatu.

Art. 4

Zalecamy wprowadzenie zmian w wymaganiach maturalnych z przedmiotów wymienionych w art. 2. pkt 1-7, poszerzając je o tematy wymienione w art. 2. pkt 1-7.

Art. 5

Rekomendujemy zapewnienie w placówkach oświatowych wsparcia osób nauczycielskich i uczących się w radzeniu sobie z depresją klimatyczną, poprzez zatrudnienie odpowiednio wykwalifikowanych specjalistów.

Art. 6

W celu poprawnej realizacji edukacji klimatyczno-ekologicznej zalecamy zapewnienie szkoleń dla nauczycieli, przeprowadzanych przez specjalistów do spraw zmian klimatu, mających na celu właściwe przygotowanie ich do prowadzenia zajęć związanych z tematyką zmian klimatu.

Art.7

Mając na względzie dobro naszego środowiska i klimatu naszego kraju apelujemy do samorządów terytorialnych o osiągnięcie neutralności klimatycznej szkół do roku 2035 poprzez zredukowanie emisji ekwiwalentu CO₂ netto, powodowanych przez każdą szkołę do zera, korzystając przy tym z prosumenckiej energetyki odnawialnej oraz termomodernizacji. Każda nowo wybudowana szkoła będzie zeroemisyjna. Samorzady opracowałyby wytyczne dotyczące budowy szkół, w których zapisane byłyby sugerowane materiały i technologie, które pomogą osiągnąć neutralność klimatyczną nowo wybudowanych szkół.

Art. 8

W celu poprawnej implementacji artykułów 1, 2 i 4 zalecamy powołanie Naukowej Rady ds. Edukacji Klimatyczno-Ekologicznej działającej przy Ministrze Edukacji i Nauki.

- 1) Celem Rady jest:
 - a) Przeprowadzenie ewaluacji informacji na temat zmian klimatu zawartych w obecnych podstawach programowych dla wszystkich przedmiotów i zasugerowanie zmian tychże podstaw;
 - b) Przeprowadzanie ewaluacji na zasadzie opisanej w Art. 8 pkt. 1 lit., a po każdej zmianie podstawy programowej, która wpływała na treści związane ze zmianami klimatu;
 - c) Kontrolowanie wprowadzania edukacji klimatycznej w polskich szkołach, a także kontrolowanie przeprowadzania szkoleń dla nauczycieli.
- 2) Rada składa się z 12 członków czynnych powoływanych na 5 letnią kadencję oraz z członków biernych.
 - a) Wymogiem formalnym potrzebnym do czynnego członkostwa jest posiadanie tytułu magistra z dziedziny związanej ze zmianą klimatu. Jako dziedziny związane ze zmianą klimatu traktuje się dziedziny związane z nią zarówno pod względem jej naukowego, jak i społecznego, etycznego i gospodarczego

aspektu. Za kontrolę wymogu formalnego proponowanych członków odpowiada Ministerstwo Edukacji i Nauki;

- b) Sześciu członków czynnych rady proponowanych jest przez Ministerstwo Edukacji i Nauki;
 - c) Sześciu członków czynnych Rady wybieranych jest losowo z puli kandydatów wskazanych przez organizacje pozarządowe zajmujące się tematem zmiany klimatu lub tematem edukacji. Każda tego typu organizacja pozarządowa ma prawo do zgłoszenia 3 kandydatów na czynnego członka Rady;
 - d) Finalny skład Rady musi zostać zatwierdzony przez Sejm zwykłą większością głosów;
 - e) Przedstawiciele Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się tematem zmiany klimatu lub tematem edukacji mogą zostać biernymi członkami Rady.
- 3) Rada prowadzi dyskusję, podczas której wypowiedzieć się, a także złożyć propozycję rozwiązań mogą zarówno członkowie czynni, jak i członkowie bierni. Wnioski i rekomendacje rady opracowywane są w sposób demokratyczny poprzez głosowanie jawne członków czynnych. Aby dana propozycja została uwzględniona we wnioskach, musi zostać zatwierdzona większością głosów 50% + 1 przy obecności przynajmniej połowy członków czynnych Rady;
- 4) Minister Edukacji i Nauki jest zobowiązany do zrealizowania rekomendacji zawartych we wnioskach Rady.

Art. 9

W celu zwiększenia kontaktu z naturą, osoby uczące się w każdej szkole będą wspólnie prowadzić szkolny ogródek, aby od najmłodszych lat uczyć dbania o tereny zielone i pokazywać korzyści płynące z ekologicznej uprawy roślin.

Art.10

Aby polepszyć stan społeczeństwa obywatelskiego oraz wiedzę na tematy ekonomiczne i prawne, należy wprowadzić edukację obywatelską, która zastąpi lekcje wiedzy o społeczeństwie i podstaw przedsiębiorczości i skupi się na poruszaniu tematów:

- 1) zaangażowania w społeczność lokalną;
- 2) udziału w wyborach i referendach;
- 3) zaangażowania w organizacje pozarządowe;

- 4) znajomości podstawowych aktów prawnych;
- 5) zapoznania z procedurami rozliczeń podatkowych;
- 6) praw pracowniczych, lokatorskich i konsumenckich;
- 7) praw, wolności i obowiązków obywatela;
- 8) praw człowieka;
- 9) zasad funkcjonowania państwa;
- 10) zakładania działalności gospodarczej;
- 11) mechanizmu funkcjonowania społecznej gospodarki rynkowej;
- 12) krzewienia idei kultury w dyskusji i debacie publicznej;
- 13) członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz członkostwa w innych organizacjach międzynarodowych.

Art. 11

Zajęcia z edukacji obywatelskiej będą sprawdzać wiedzę teoretyczną oraz praktyczną poprzez projekty związane z działalnością społeczną, spotkania z osobami eksperckimi i osobami prowadzącymi działalność gospodarczą.